

osvity. Kyiv: Natsionalnyi pedahohichnyi universytet im. M. P. Drahomanova, 686 s. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.01/dus_Opachko.pdf [in Ukrainian]

6. Yavorska-Vietrova, I. (2021). Teoriia stavlen osobystosti v suchasnykh psykhohichnykh rozvidkakh [The theory of personality attitudes in modern psychological research]. Grail of Science, (4), S. 521–524. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.07.05.2021.096> [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ОПАЧКО Магдаліна Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «УжНУ».

Наукові інтереси: створення технологій навчання, виховання, розвитку особистості студента в освітньому середовищі вищої школи.

ДЕШКО Наталія Василівна – аспірантка кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Наукові інтереси: педагогічні умови ефективності організації студентоцентризованого навчання.

РАЙЧУК Вікторія Анатоліївна – аспірантка кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Наукові інтереси: використання сторітелінгу у розробці технологій навчання і виховання та розвитку особистості.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

OPACHKO Magdalyna Vasylivna – Professor of the Department of General Pedagogy and High School Pedagogy, Uzhhorod National University.

Scientific interests: creation of technologies for learning, education, and development of a student's personality in the educational environment of a higher school.ntific interests.

DESHKO Nataliia Vasylivna – PhD Student of the Department of General Pedagogy and High School Pedagogy, Uzhhorod National University.

Scientific interests: pedagogical conditions for the effectiveness of the organization of student-centered learning.

RAINCHUK Viktoriia Anatoliivna – PhD Student of the Department of General Pedagogy and High School Pedagogy, Uzhhorod National University.

Scientific interests: the use of storytelling in the development of learning and education technologies and personality development.

Стаття надійшла до редакції 05.10.2023 р.

УДК 378.147

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-281-287

ЩЕРБИНА Світлана Володимирівна –

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Центральноукраїнського національного технічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2729-4267>

e-mail: 2108sveta64@gmail.com

ЛПАТОВА Марина Валентинівна –

викладач кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи

Центральноукраїнського національного технічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6410-1762>

e-mail: marinalipatova58@gmail.com

ГАВРИЛЕНКО Ольга Миколаївна –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов

Центральноукраїнського національного технічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4653-8183>

e-mail: olga_kr@i.ua

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті розглядаються деякі аспекти формування мотивації до вивчення іноземної мови студентами у процесі навчальної діяльності.

Вільне володіння англійською мовою є однією з першорядних та необхідних навичок, що потрібні сучасному спеціалісту в умовах поглиблення відносин між Україною та країнами ЄС. Тому виникає потреба у створенні умов для підвищення мотивації, тому що саме завдяки їй пояснюється інтенсивність у здійсненні дії, активність та ефективність у досягненні результату та мети діяльності, а саме у вивченні іноземної мови.

Метою статті нами визначено теоретичне обґрунтування та практичне застосування деяких аспектів підвищення мотивації студентів у процесі вивчення іноземної мови.

Мотиваційний аспект у вивченні іноземної мови являє собою систему дій, які виконує викладач, з метою викликати зацікавленість, ініціативність та активність у тих, хто навчається, для досягнення найбільш оптимального результату.

Впровадження імітаційно-ігрових методів в навчальний процес актуалізує потребу студентів у вивченні іноземної мови, що базується не тільки на передачі та отриманні знань, а й на їх практичному використанні в іншомовному спілкуванні, викликає зацікавленість та підвищує мотивацію до навчальної діяльності.

На нашу думку, ще одним аспектом, що підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, є діяльнісний підхід до навчання. У світлі діяльнісного підходу до навчання особливе значення мають активні творчі методи. І значне місце тут посідають дослідницькі проблемні методи. З нашого досвіду роботи, таким методом може виступати науково-дослідна робота студентів з іноземної мови, а саме студентський науковий гурток.

Мотивація до навчання тісно пов'язана з розумінням цілей навчально-виховного процесу.

Отже, нами проаналізовано теоретико-методологічні засади підвищення мотивації у процесі навчання іноземної мови та її деякі аспекти, а саме: поєднання зовнішньої та внутрішньої мотивації студентів до навчання; відповідне цілеутворення; діяльнісний підхід до навчання; розробка та організація творчих, пошукових форм навчання; впровадження комунікативно-імітаційних ситуацій на заняттях з іноземної мови.

Ключові слова: мотивація, діяльнісний підхід, навчальна діяльність, іноземна мова, цілеутворення.

SHCHERBYNA Svitlana Volodymyrivna –
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
of the Department of Foreign Languages of
Central Ukrainian National Technical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2729-4267>
e-mail: 2108sveta64@gmail.com

LIPATOVA Maryna Valentynivna –
lecturer of the Department of the history, archaeology,
information and archival affair of
Central Ukrainian National Technical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6410-1762>
e-mail: marinalipatova58@gmail.com

HAVRYLENKO Olga Mykolayivna –
PhD in Pedagogy, Associate Professor, Chair of Foreign Languages,
Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4653-8183>
e-mail: olga_kr@i.ua

SOME ASPECTS OF INCREASING STUDENTS' MOTIVATION IN LEARNING A FOREIGN LANGUAGE

The article deals with some aspects of the formation of students' motivation to learn a foreign language in the process of educational activities.

Fluency in the English language is one of the primary and necessary skills that a modern specialist needs in the conditions of deepening relations between Ukraine and EU countries. Therefore, there is a need to create conditions for increasing motivation, because it is thanks to it that the intensity in the implementation of the action, activity and efficiency in achieving the result and the goal of the activity, namely in learning a foreign language, is explained.

The purpose of the article is to determine the theoretical justification and practical application of some aspects of increasing students' motivation in the process of learning a foreign language.

The motivational aspect in learning a foreign language is a system of actions performed by the teacher in order to arouse interest, initiative and activity in those who study, in order to achieve the most optimal result.

The implementation of simulation-game methods into the educational process actualizes the need of students to learn a foreign language, which is based not only on the transfer and acquisition of knowledge, but also on their practical use in foreign language communication, arouses interest and increases motivation for educational activities.

In our opinion, another aspect that increases motivation to learn a foreign language is an activity approach to learning. In the light of the active approach to learning, active creative methods are of particular importance. And research problem methods occupy a significant place here. From our work experience, this method can be used for the research work of foreign language students, namely the student scientific circle.

Motivation to study is closely related to understanding the goals of the educational process.

So, we have analyzed the theoretical and methodological principles of increasing motivation in the process of learning a foreign language and some of its aspects, namely: the combination of external and internal motivation of students to study; appropriate goal setting; activity approach to learning; development and organization of creative, exploratory forms of education; implementation of communicative and simulation situations in foreign language classes.

Key words: motivation, activity approach, educational activity, foreign language, goal setting.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Вступ України до ЄС потребує появу нових якостей українців – освічених, висококваліфікованих фахівців із високим рівнем знань іноземних мов.

Але, на жаль, рівень володіння англійською мовою в Україні оцінюється як недостатній. На сьогоднішній день наша країна посідає 41 місце у рейтингу знання англійської мови EF English

Proficiency Index, що означає низький рівень знань [11]. Зрозуміло, що вільне володіння англійською мовою є однією з першорядних та необхідних навичок, що потрібні сучасному спеціалісту в умовах поглиблення економічних, торговельних та культурних відносин між Україною та країнами ЄС. Тому постає питання визначення чинників, які будуть впливати на ефективність навчання іноземної мови з одного

боку та успішність у її вивченні з іншого. Одним із таких чинників можна визначити мотивацію, тому що під час формування високої мотивації досягається успішність у навчальній діяльності, навіть за умови недостатніх здібностей.

Мотивація проявляється в способі поведінки того, хто навчається, під час навчальної діяльності, визначається його минулим досвідом навчання, що дозволяє передбачити шляхи її підвищення. “Шляхи підвищення мотивації – це не що інше, як особливо тонке застосування методик, яке її стимулює, допомагає здолати негативне відношення до деяких типів навчання, виробити захопленість ними” [10, р. 69].

Питання про зв'язок компонентів навчання і мотивації досі залишається актуальним, оскільки перебуває на стику психології мотивації, формування її і обранням необхідних засобів, методик і форм навчання іноземної мови. Мотивації студентів при вивченні іноземної мови до останнього часу приділялося недостатньо уваги, оскільки викладачів цікавила в основному репродуктивна діяльність тих, хто навчається. Вивчалася мотивація засвоєння, розуміння, запам'ятовування навчального матеріалу.

Розглядалася можливість управління формуванням мотивації навчальної діяльності на заняттях із вивчення англійської мови через тип навчання, через вироблення узагальнених способів дій, розробку різних форм навчання.

Тому виникає потреба у створенні умов для підвищення мотивації, тому що саме завдяки їй пояснюється інтенсивність у здійсненні дії, активність та ефективність у досягненні результату та мети діяльності, а саме у вивченні іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зростання інтересу до мотивації як рушійної сили поведінки і, особливо важливо – навчання, пов'язані з пошуком чинників та впливу на особистість учня з виявленням динамічних і енергетичних закономірностей поведінки, співвідношення між активізуючими і змістовними аспектами навчання. Багато вчених абсолютизують роль динамічних моментів, не звертаючи уваги на змістовну сторону мотивації в навчанні (Левін, Мерфі, Гілфорд та ін.).

Дослідники по-різному визначають мотивацію. На думку багатьох західних психологів (Мак-Дауголл, Олпорт, Мюррей), мотивована поведінка головним чином орієнтується щодо об'єкта-мети. Р. Кеган [13] свідчить, що мотивація відіграє роль процесів реалізації побудників у дії.

Деякі вчені, розвиваючи теорії загальної мотивації, відмовилися від уявлень про зовнішнє спонукання. Так, Р. Гарднер та В. Ламберт [12] припустили, що тільки внутрішня мотивація є початковою та нормальною формою людської мотивації, функцією потреби.

Ряд загальних закономірностей мотиваційно-потребових та мотиваційно-

спонукальних факторів було розглянуто під час вивчення навчальної діяльності студентів (Вайсман, Крягже, Лісовський, Дмитрієв, Орлов та ін.).

Альберт Бандура [1] розглядає самоефективність як уявлення людини про свою здатність успішно виконувати поставлені завдання. Висока самоефективність призводить до досягнень мети, а низька – до невдачі та негативно впливає на мотивацію виконання завдань.

Дослідженням мотивації навчання англійської мови займалися Т. Старовойт та Т. Григоренко [7]. Вони виявили, що головною причиною вивчення англійської мови студенти вважають прагнення отримати престижну та високооплачувану роботу. О. Чепурна [8] визначає, що більшість студентів, особливо немовних спеціальностей, основними мотивами вивчення англійської мови вважають професійну зацікавленість, важливість спілкування з представниками інших країн, можливість досягнення успіху в професійній сфері та престижність знання іноземної мови, яка набуває все більше значення в останній час у нашій країні.

В. Безлюдна та Н. Бондаренко пропонують поділяти мотивацію вивчення іноземної мови на комунікативну та лінгвопізнавальну [2, 3]. Комунікативна мотивація базується на прагненні спілкуватися іноземною мовою, а лінгвопізнавальна – на пізнанні мови як системи знаків та символів.

О. В. Діордіященко, В. В. Ревенко, В. Л. Гулеватий, Л. П. Вайлупова, С. С. Занюк досліджували основні типи внутрішньої мотивації вивчення іноземних мов та можливості її підвищення у навчальній діяльності студентів [2, 5].

Незважаючи на значну кількість наукових розвідок на сьогодні невирішеним залишається питання підвищення мотивації у вивченні іноземної мови та визначення її аспектів. У зв'язку з цим необхідним є дослідження мотиваційних аспектів у процесі навчальної діяльності студентів на заняттях з іноземної мови.

Мета статті – теоретичне обґрунтування та практичне застосування деяких аспектів підвищення мотивації студентів у процесі вивчення іноземної мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вибір оптимальних шляхів підвищення мотивації студентів у навчальному процесі дозволить суттєво покращити його результативність. Для цього треба визначити сутність мотивації у навчанні, і зокрема, у вивченні іноземних мов: її види, підходи та послідовність дій.

Мотиваційний аспект у вивченні іноземної мови являє собою систему дій, які виконує викладач, з метою викликати зацікавленість, ініціативність та активність у тих, хто

навчається, для досягнення найбільш оптимального результату.

Деякі дослідники умовно розділяють мотивацію на два типи: зовнішню та внутрішню. Зовнішня мотивація зазвичай спрямовує тих, хто навчається на кінцевий результат (отримання високої оцінки, заліку та ін.). Внутрішня мотивація впливає саме на процес навчання [6, с. 4].

Внутрішня мотивація навчання ділиться на мотивацію, пов'язану з цікавістю до змісту діяльності, і мотивацію, викликану потребою в самооцінці, подоланні почуття неповноцінності, професійної некомпетентності. Тобто внутрішня мотивація проявляється в зацікавленості до самої навчальної діяльності, а зовнішня – в отриманні нагород (оцінок).

У навчанні іноземної мови стимулюючим є створення лінгвістичної домінанти навчання, розвиток асоціативного мислення, пошук загального, подібного, закономірностей, аналогів у рідній та мові, що вивчається; зв'язки між минулим та актуальним досвідом володіння мовою, виявлення зони типових помилок і труднощів у засвоєнні мови, переклад розрізаних знань на рівень систематизованих, теоретично осмислених уявлень та понять, на рівень практичного вживання в природному мовному середовищі, уподібнення до рівня носія мови, оновлення минулого мовного досвіду. Встановлення асоціацій між минулим мовним досвідом та актуальним рівнем володіння мовою сприяє активізації пізнавальної та лінгвістичної діяльності.

До ситуаційних мотиваційних спонукань можна віднести формування навчальних ситуацій відповідно до особистісних уподобань студентів, ситуаційну привабливість для них, ситуації, в яких здійснюються способи дій, що відповідають їх очікуванням. У таких ситуаціях можна впливати на успішність навчання іноземної мови, здійснювати ситуаційну актуалізацію мотиваційних переваг суб'єкта навчання та отримати у результаті спільний ефект дії мотивації та ситуації, встановити ефективний тип навчальної та комунікативної ситуації для певного типу діяльності та учня.

З нашого досвіду роботи та наших досліджень [4] зрозуміло, що комунікативні ситуації викликають велику зацікавленість у студентів, що в свою чергу підвищує мотивацію до вивчення англійської мови. На I курсі пропонуються теми загального курсу, такі як:

- You have come to the hotel where you have reserved a room and want to check in. Act out the situation.
- You are hungry and want to have a snack. So, you come to a café and make your order. Act out the situation.
- You have met your American friend at the airport. Before going to the hotel you invite him to

the bar. Reproduce the conversation between you and him.

- You have invited your business partner to a restaurant. Act out your ordering the dinner for your guest and for you.
- You want to buy a coat. Act out a dialogue between the salesman and you at the department store.
- You are going to the concert. Make a ticket reservation by phone.
- You have come to a dentist. Act out the situation.

На старших курсах, коли вже викладається англійська мова фахового спілкування, студентам пропонуються комунікативні ситуації професійного вжитку, наприклад:

- For the first time in the history of a small Ukrainian town an American businessman came here to visit one of the factories. A press conference for local journalist will be held tomorrow. You are a journalist. Get ready for the press conference. Write down all the questions you would like to ask the businessman.
- You are the Seller. Get ready for the talks with the Buyer. You know that the Buyer finds the prices a bit high and wants a discount. Try to sell the goods at your price. Write down your arguments.
- Tell us what contracts have been signed by your firm lately. Give all possible information.
- You are a representative of "John & Co". Tell us how you work with your customers, what services can be done for them, what your usual guaranties are before the guarantee period has expired and what you can do after that date.
- Your firm produces video technique. One of your customers wants to clarify all the details about the guaranty period for your equipment. Act out the situation.

Як нами було зазначено [9], навчання студентів у комунікативно-імітаційних ситуаціях професійної орієнтованості дає змогу розвивати їхній творчий потенціал. Під час виконання рольових завдань студенти використовують засоби мовного спілкування, передбачають ігрові дії та імпровізують. Впровадження імітаційно-ігрових методів в навчальний процес актуалізує потребу студентів у вивченні іноземної мови, що базується не тільки на передачі та отриманні знань, а й на їх практичному використанні в іншомовному спілкуванні, викликає зацікавленість та підвищує мотивацію до навчальної діяльності.

На нашу думку, ще одним аспектом, що підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, є діяльнісний підхід до навчання. У світлі діяльнісного підходу до навчання особливе значення мають активні творчі методи, використання інформаційно-пояснювальних видів навчання, методик програмно-алгоритмічного типу, проектні методи, дискусії, проблемне консультування, форми творчої

організації навчання, перехід від інформаційно-пояснювального навчання іноземної мови до діяльнісного, розвиваючого, забезпечення вільної пошукової діяльності того, хто навчається у великих масивах інформації. І значне місце тут посідають дослідницькі проблемні методи. З нашого досвіду роботи, таким методом може виступати науково-дослідна робота студентів з іноземної мови, а саме студентський науковий гурток. До лінгвокраєзнавчого гуртка залучаються студенти з високим рівнем пізнавальних потреб, що в свою чергу, ще більше мотивує студентів до вивчення іноземної мови.

Підвищення мотивації навчання необхідне, оскільки саме нею пояснюються інтенсивність обраної дії, активність у досягненні результату та мети діяльності. З підвищенням мотивації підвищуються творча активність, інтелектуальні здібності, посилюється пізнавальна діяльність студентів до вивчення іноземної мови.

Мотивація до навчання тісно пов'язана з розумінням цілей навчально-виховного процесу.

Загальні формулювання мети, що представлені у різних програмах навчання іноземних мов, зазвичай не відповідають головному – смислової характеристики мети як прогнозованому конкретному результату. Тому слід конкретизувати показники властивостей майбутнього результату. Чітко сформована мета навчання іноземних мов вимагає конкретизації відповідних їй складових навчальної діяльності. Найчастіше аналізу не піддаються труднощі досягнення мети студентами з різним рівнем потреб, знань і попереднім досвідом вивчення іноземних мов. У свою чергу, нечіткість мети веде до невизначеності стратегії та пошуку конкретних методичних прийомів та форм навчання іноземної мови, способів досягнення мети.

Дестабілізація і невизначеність, неусвідомленість цілей негативно впливає на мотивацію навчальної діяльності, оскільки той, хто навчається, не розуміє що, навіщо, для чого і з якою метою треба вчити. Якщо немає цілісної структури цілей, якщо далекі цілі не розроблені у ближніх навчальних, якщо цілі слабо взаємопов'язані, якщо існують значні розбіжності між цілями викладача та студента, то це негативно впливає на процес навчання загалом та навчання іноземної мови зокрема. Якщо немає цілісної структури цілей, то немає і спрямовуючої сили для ефективного навчання іноземної мови, тому недостатньо сформована структура цілей потребує управління процесом цілеутворення, усунення розбіжностей для підтримки та збереження мотивації вивчення іноземної мови. Неадекватна мета, яка несумірна зі здібностями учня, вбиває мотивацію вчення у цілому.

Механізмом цілеутворення є ієрархія цілей, вміння диференціювати цілі навчання у різних видах діяльності та етапах навчання,

мотивованість прогнозування конкретного результату навчання наміченої мети, його корисності для того, хто навчається, у майбутньому.

У навчальному процесі необхідне співвідношення цілей викладача та учня, співвідношення цілей за змістом, видами та етапами діяльності навчання іноземної мови. Рівень сконцентрованості цілей навчальної діяльності свідчить про сформованість загальної структури цілеутворення.

Таким чином, цілеутворення, цілепокладання – найважливіші компоненти навчальної діяльності у різних її формах та видах у навчанні іноземної мови. Загальними напрямками у цій галузі є такі: формування аспектів інтелектуально розвиненої особистості того, хто навчається, створення максимальних умов усвідомленого самовизначення, самовиховання, самоосвіти, саморозвитку учня, постійний розвиток умінь, бажання вчитися, самостійно поповнювати, поглиблювати знання, вести пошук потрібної інформації. Безумовно, цілі мають свою специфіку у кожному виді діяльності, у кожній формі навчання, конкретизуються з урахуванням актуальної соціальної ситуації та перспективи соціально-економічних, культурних потреб суспільства, і також прямим чином впливають на підвищення мотивації загалом та на вивчення іноземної мови зокрема.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, нами проаналізовано теоретико-методологічні засади підвищення мотивації у процесі навчання іноземної мови та її деякі аспекти, а саме: поєднання зовнішньої та внутрішньої мотивації студентів до навчання; відповідне цілеутворення; діяльнісний підхід до навчання; розробка та організація творчих, пошукових форм навчання; впровадження комунікативно-імітаційних ситуацій на заняттях з іноземної мови.

Таким чином, єдність мотивації вчення та навчальної діяльності має важливе значення, оскільки вона тісно пов'язана з питаннями активізації, інтенсифікації, педагогічної оптимізації навчального процесу. Мотивація повинна розглядатися як процес, що спрямовує, регулює та активізує діяльність студентів у процесі діяльності навчання іноземної мови.

Формування мотивації це цілісна система взаємодіючих аспектів, засобів, структур, зв'язків та форм. Для досягнення ефективності навчання необхідно, щоб побудова та організація навчального процесу на різних етапах навчання іноземної мови відповідали мотиваційній потребі того, хто навчається. Підвищення мотивації особливо важливо, оскільки саме нею пояснюються ефективність у здійсненні обраної дії, активність у досягненні результату та мети діяльності, а саме у вивченні іноземної мови.

Слід зазначити, що в даному дослідженні не розглядався емоційний аспект у вивченні іноземної мови як важливої компоненти підвищення мотивації. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у визначенні особливостей емоційної складової у підвищенні мотивації у процесі навчання іноземної мови.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бандура А. Теория социального научения. СПб.: Евразия, 2000. 320 с.
2. Безлюдна В. Мотивації навчання як основна складова оволодіння іноземною мовою студентів немовних спеціальностей. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2013. Ч. 2. С. 32–37.
3. Бондаренко Н. Б. Мотиви опанування учнями іноземної мови як засобу самовираження особистості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. Пед. Наук 13.00.07. К., 2002. 24 с.
4. Використання ігрових методів у процесі навчання іноземної мови. Щербина С.В. Актуальні питання науки, освіти і суспільства: теорія і практика: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Умань, 28 жовтня 2022 р.): 2ч. Умань: ЦФЕНД, 2022. Ч. 1. С. 51–52.
5. Зянон С. С. Почуття компетентності у студентів та учнів як компонент мотивації учіння. «Проблеми загальної та педагогічної психології». *Збірник наукових праць Ін-ту психології імені Г. С. Костюка АПН України*. Т. II, ч. 2. К.: Волинські береги, 2000. С. 153–161.
6. Зянон І. А. Мотивація і мотиви людської поведінки. *Початкова школа*. 1999. № 6. С. 3–6.
7. Старовойт Т. П., Григоренко Т.О. Особливості мотивації до вивчення іноземної мови у студентів «немовних» спеціальностей. *«Молодий вчений»*. № 1 (28) Ч. 2. 2016 р. С. 150–154.
8. Чепурна О. В. Методологічна проблема комплексного підходу у викладанні англійської мови студентам немовних спеціальностей. *«Молодий вчений»*. № 9 (36). 2016 р. С. 242–245.
9. Щербина С. В., Липатова М. В., Гавриленко О. М. Імітаційно-ігрове моделювання майбутньої професійної діяльності студентів на заняттях з іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2022. Випуск 206. С. 241–247.*
10. Covington M. *The Will to Learn: a Guide for Motivating Young People*. Cambridge: Cambridge University Press, 1998. 77 p.
11. EF English Proficiency Index // Электронный ресурс. Режим доступа: URL: <http://www.ef.edu/epi/regions/europe/ukraine/>.
12. Gardner R. C. *Attitudes and Motivation in Second Language Learning* W.E.Lambert. Rowley: Newbury House, 2012. 451 p.
13. Kegan R. *The evolving self: Problem and process in human development*. Cambridge: Harvard University Press, 2012. 112 p.

REFERENCES

1. Bandura, A. (2000). *Theory of social learning*: SPb.: Yevraziya. 320 s. [In Ukrainian].
2. Bezlyudna, V. (2013). *Navchal'ni motyvy yak osnovnyy komponent ovolodinnya inozemnoyu movoyu neridnykh uchniv. spetsial'nostey* [Learning motivations as the main component of mastering a foreign language of non-native students]: Uman': Zbirnyk naukovykh prats'

Umans'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. CH. 2. S. 32–37. [In Ukrainian]

3. Bondarenko, N. B. (2002). *Motyvy opanuvannya uchnyamy inozemnoyi movy yak zasobu samovyrazhennya* [Motives for pupils' acquisition of a foreign language as a means of self-expression]: Kyiv: avtoref. dyk. na zdobuttya nauk. stypenya kand. ped. nauk 13.00.07. 24 s. [In Ukrainian]
4. *Vykorystannya ihrovykh metodiv u protsesi vyvchennya inozemnoyi movy. Shcherbyna, S.V. (2022). [Use of game methods in the process of learning a foreign language]: Uman': Aktual'ni pytannya nauky, osvity i suspil'stva: teoriya i praktyka: zbirnyk tez dopovidey mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi (m. Uman', 28 zhovtnya 2022 r.): u 2 ch. S.51–52. [In Ukrainian]*
5. Zanyuk, S. S. (2000). *Pochuttya kompetentnosti studentiv ta uchniv yak skladova motyvatsiyi do pratsi* [The sense of competence of students and pupils as a component of motivation to work]: Kyiv: Zbirnyk naukovykh prats' In-tu psykholohiyi imeni H.S.Kostyuka APN Ukrainy. T. II, ch. 2. S.153–161. [In Ukrainian]
6. Zyazyun, I. A. (1999). *Motyvatsiya i motyvy lyuds'koyi povedynky* [Motivation and motives of human behavior]: Kyiv: Pochatkova shkola. № 6. S. 3–6. [In Ukrainian]
7. Starovoyt, T. P., Hryhorenko, T. O. (2016). *Osoblyvosti motyvatsiyi do vyvchennya inozemnoyi movy u studentiv «nemovnykh» spetsial'nostey* [Peculiarities of motivation to learn a foreign language among "non-speaking" students]: Kyiv: «Molodyy vchenyy». № 1 (28). CH. 2. S. 150–154. [In Ukrainian]
8. Chepurna, O.V. (2016). *Metodolohichna problema kompleksnoho pidkrodu u vykladanni anhliys'koyi movy studentam nemovnykh spetsial'nostey* [Methodological problem of the integrated approach in teaching English to students of non-linguistic majors]: Kyiv: «Molodyy vchenyy» № 9 (36). S. 242–245. [In Ukrainian]
9. Shcherbyna, S. V., Lipatova, M. V., Havrylenko, O. M. (2022). *Imitatsiyno-ihrove modelyuvannya maybutn'oyi profesiyanoi diyal'nosti studentiv na ponyattyakh z inozemnoyi movy* [Simulation and game modeling of the future professional activity of students in foreign language classes]: Kropyvnyts'kyu: Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohichni nauky. Tsentral'noukrayins'kyu derzhavnyu pedahohichnyy universytet imeni Volodymyra Vynnychenka, Vypusk 206. S. 241–247. [In Ukrainian]
10. Covington M. (1998). *The Will to Learn: a Guide for Motivating Young People*. Cambridge: Cambridge University Press, 77 p. [In English]
11. EF English Proficiency Index. URL: <http://www.ef.edu/epi/regions/europe/ukraine/>. [In English]
12. Gardner, R. C. (2012). *Attitudes and Motivation in Second Language Learning* Rowley: Newbury House. 451 p. [In English]
13. Kegan, R. (2012). *The evolving self: Problem and process in human development*. Cambridge: Harvard University Press. 112 p. [In English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ЩЕРБИНА Світлана Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Центральноукраїнського національного технічного університету.

Наукові інтереси: теорія та методика навчання іноземним мовам.

ЛІПАТОВА Марина Валентинівна – викладач кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи Центральноукраїнського національного технічного університету.

Наукові інтереси: проблеми методики навчання української мови як іноземної.

ГАВРИЛЕНКО Ольга Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра іноземних мов,

Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький.

Наукові інтереси: іншомовна комунікативна компетенція, інноваційні методи навчання, упровадження ІКТ у навчальний процес.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

SHCHERBYNA Svitlana Volodymyrivna –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Foreign Languages of Central Ukrainian National Technical University.

Scientific interests: theory and methodology of teaching foreign languages.

LIPATOVA Maryna Valentynivna, lecturer of the Department of the history, archaeology, information and

archival affair of Central Ukrainian National Technical University.

Scientific interests: problems of methodology of teaching Ukrainian as a foreign language.

HAVRYLENKO Olga Mykolayivna – PhD in Pedagogy, Associate Professor, Chair of Foreign Languages, Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi.

Scientific interests: foreign language communicative competence, innovative teaching methods, implication of IT in teaching practice.

Стаття надійшла до редакції 05.10.2023 р.

УДК 658.6

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-287-290

КОВТУН Едуард Олександрович –

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8505-8361>

e-mail: kovtun.eduard123@gmail.com

ВИБІР МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ У СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЮ

До сучасних умов зможе адаптуватися та організація, яке має чітко встановлені орієнтири довгострокову перспективу, конкурентні переваги, стійкі позиції, а також надійних та успішних партнерів. Міжнародне партнерство є запорукою укріплення позицій вітчизняних організацій у сучасному глобальному просторі. Саме тому, важливою умовою успішного просування організації, в тому числі освітньої, на світову арену є пошук та вибір правильного партнера.

У статті розглянуто теоретично-організаційні підходи та методичний інструментарій процесу пошуку та вибору міжнародних партнерів. Досліджено теоретичні засади міжнародного партнерства та зазначено, що організаціям, які орієнтовані на зовнішню взаємодію, потрібно врахувати вплив динамічного розвитку скспільства і здійснювати ретельний аналіз середовища міжнародної взаємодії організації з метою вибору найбільш привабливих для здійснення міжнародної діяльності ділових партнерів.

Автор теоретично обґрунтував та розробив шляхи удосконалення процесу пошуку та вибору міжнародних партнерів організаціями у стратегічному управлінні його зовнішньою діяльністю. Також було встановлено, що вибір міжнародних партнерів є важливим завданням, який активно використовують організації, що прагнуть досягти ефективного здійснення діяльності. Надійні міжнародні партнери є важливою складовою здійснення ефективної діяльності, потужним інструментом досягнення цілей та підвищення прибутковості сучасних організацій, зокрема, освітніх.

Узагальнюючи погляди науковців щодо окресленої тематики, процес вибору міжнародних партнерів визначається як прагнення до встановлення взаємодії двох або більше організацій на міжнародному рівні, яке дозволить всім взаємодіючим партнерам, поєднуючи зусилля, досягти внутрішніх і зовнішніх стратегічних цілей. Аналіз наведених у науковій літературі визначень щодо розуміння сутності проблематики вибору вітчизняними організаціями міжнародних партнерів дозволив виявити підпорядкованість різновидів такої діяльності видам діяльності організацій та уточнити визначення цієї дефініції.

Ключові слова: міжнародні партнери, управління, конкурентоздатність, організація.

KOVTUN Eduard Oleksandrovich –

Candidate of Economic Sciences, Assistant Professor,

Assistant Professor of management and administration

department Institute of Trade Economics of

Kiev National University of Trade and Economics

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8505-8361>

e-mail: kovtun.eduard123@gmail.com

SELECTION OF INTERNATIONAL PARTNERS IN THE STRATEGIC MANAGEMENT OF THE ORGANIZATION